

Wyróżnione zostały miejsca najważniejsze dla struktury przestrzennej wsi. Są to:

A. plac owalnicowy w centrum wsi - najstarsza część Golic – plac przy przystanku autobusowym jako centralne miejsce w miejscowości pełni nie tylko funkcje reprezentacyjne (wejście do kościoła), ale i funkcje lokalizacji większości usług w Golicach oraz terenów wejściowych do domów prywatnych i 2 bloków wielorodzinnych.

Wyodrębnienie **struktury owalnicy** osiągnięte zostanie za pomocą przeorganizowania komunikacji na placu, nasadzeń drzew i żywopłotów na placu i roślin formowanych dla podkreślenia wejścia do kościoła.

Konieczne jest **usunięcie ogłowionych drzew** z terenu kościelnego szpecących bryłę budynku i wprowadzenie innych nasadzeń zastępujących je oraz pasujących charakterem zarówno do funkcji, jak i tradycji.

zdj. przykładowe – bryła kościoła jako dominanta otoczenia wspierana przez koleście uformowany starodrzew – Anglia

Poprawa charakteru placu centralnego osiągnięta zostanie za pomocą następujących środków:

- zmiana usytuowania elementów wyposażenia, tak, aby plac otrzymał odpowiednią formę i wejście do kościoła było zaakcentowane odpowiednio

do wagi tej budowli (przystanek autobusowy zasłaniający widok na kościół, pojemniki do segregacji śmieci stojące na środku placu)

- wprowadzenia nawierzchni jezdnej i ciągów pieszych z kostki kamiennej
- nasadzeń roślinnych
- podkreślenia obiektu kościoła na placu

Część środkowa z zabudowaniami zostanie otoczona **żywoplotem** dla wprowadzenia ładu i podniesienia czytelności granic placu.

Zdj. przykład obramowanego żywoplotami podkreślającymi czytelność struktury placu – Niemcy

Konieczna jest również **poprawa charakteru fasad bloków** mieszkalnych oraz murów zagospodarowań położonych bezpośrednio przy ulicy Słubickiej przez nasadzenia roślin pnących lub pojedyncze drzewa, tam, gdzie jest to możliwe, wytrzymujące wysokie zanieczyszczenie powietrza.

Zdj. przykład poprawy wyglądu fasady – Francja

Ważne jest **zaakcentowanie najważniejszego obiektu** we wsi Golice jakim jest kościół (np. iluminacja bryły, podkreślenie wejścia).

Zdj. przykład podkreślenia obiektu – Niemcy

Propozycje zmian przedstawione są na załączniku graficznym – Plan Odnowy Miejscowości Golice.

przykład wykorzystania placu na festyn wiejski – Niemcy

Plansza 4 na kolejnej stronie przedstawia użytkowanie przestrzeni ogólnowiejskiej w istniejącej części centralnej wsi z zaznaczeniem lokalizacji głównych usług oraz usytuowania terenów zieleni wiejskiej.

TU : PLANSZA 4

B. wnętrza ulic Słonecznej-Zielonej i Lipowej-Jasnej – owalnica „boczna“

W prawidłowym funkcjonowaniu tego układu ulic przeszkadza przecinająca je droga krajowa, która dzieli je funkcjonalnie. Ulice te wykazują jednak podobny układ przestrzenny i zostaną ukształtowane według tych samych zasad.

Wnętrza uliczne na wsi o charakterze jaki reprezentuje przestrzeń ulic Słonecznej-Zielonej i Lipowej-Jasnej powinny być miejscem połączenia spokojnego ruchu samochodowego z ruchem pieszym przybierając formę **wnętrza ulicznego, a nie ulicy przejazdowej oraz umożliwiać bezpieczne zabawy** dzieciom z Golic.

W szczególności chodzi tu o małe dzieci, które bawią się w niedalekiej odległości od domu.

Konieczne jest podporządkowanie ruchu zmotoryzowanego pieszym. Możliwe to jest wprowadzeniem ograniczenia prędkości np. do 30 km/h.

Zdj. przykład wnętrza ulicznego – miejsca zabaw i ruchu samochodowego – Szwajcaria

Konieczne jest wprowadzenie optycznych barier przy połączeniu z drogą krajową.

W przypadku wzrostu natężenia ruchu spowodowanego rozwojem terenów mieszkalnych położonych na wschód od skrzyżowania Lipowej z Jasną należy rozpatrzyć konieczność wprowadzenia np. jednokierunkowości przejazdu ulicą Lipową – wjazd, ulicą Jasną – wyjazd i adekwatnie ulicą Zieloną – wjazd, ulicą Słoneczną – wyjazd.

- Ulica Jasna i Lipowa

Szerokość wnętrza umożliwia wprowadzenie zarówno pasa jezdni, jak i pasa pieszego oraz paska zieleni w postaci nieregularnego rzędu niskich drzew (drzewa II rzędu charakterystyczne dla układów wiejskich), trawnika we fragmentach z niskim, ciętym żywopłotem oraz pasa krzewów. Elementy te formują i strukturyzują przestrzeń wnętrza ulicznego. Nowa forma „prywatnych“ **przedogródków** po stronie ulicy Jasnej wzbogaci przestrzeń i przywróci wiejski charakter wnętrza.

Zdj. przykład wiejskiego przedogródka – Niemcy

Atrakcyjność miejsca zbiegu ulic po stronie wschodniej tworzące rozszerzenie umożliwia wprowadzenie dodatkowej funkcji – **wiejskiego miejsca odpoczynku** – ławki i typowego dla układów wiejskich i rozwidleń dróg drzewa – lipy.

Zdj. przykład lipa - drzewo dla wsi

Nawierzchnia pasa jezdni wykonana jest z materiału, z którego wykonana jest w tej chwili ulica – **bruku kamiennego**. Materiał ten spowalnia jazdę samochodów i odpowiada wiejskiemu charakterowi. Pas pieszy znajduje się w jednym poziomie z jezdnią przy funkcjonalnym ich „oddzieleniu“ przez pasek do odprowadzenia wód opadowych. Materiał – kostka betonowa – położona na chodnikach może zostać wykorzystana dla innych celów. Jest to typowy w charakterze materiał spotykany w większych ośrodkach miejskich czy terenach przemysłowych.

Zdj. przykład nawierzchni typowych dla terenów wiejskich – detal pełni tu zasadniczą rolę – Niemcy

- Ulica Słoneczna i Zielona

Już sama nazwa ulicy Zielonej zobowiązuje do podjęcia działań zmieniających charakter i estetykę ulicy i zagród położonych przy niej. Ma ona potencjał stania się „ogrodem“ Golic, gdzie „prywatne“ przedogródki od strony północnej i przeciwległe „ściany“ ulicy będą wzbogacone o **roślinność typową dla wsi**.

Dodatkowo konkurs z nagrodami i dofinansowanie zmian w ogrodach będą rękojmą skuteczności zmian.

Podobnie jak w przypadku ulicy Jasnej i Lipowej, miejsce zbiegu ulic po stronie zachodniej tworzące rozszerzenie daje możliwość stworzenia małego **skweru dla mieszkańców – starszych oraz w szczególności dzieci** i młodzieży z kilkoma zabawkami wykonanymi z drewna.

zdj. przykładowe – typowo wiejski ogródek oraz ogródek wiejski przy nowej zabudowie – Niemcy

ogródek wiejski – przykład z Mazowsza

Do założeń przestrzennych dotyczących miejsc spotkań wsi Golice należą:

Utworzenie miejsca spotkań i rekreacji w formie klubu. Długofalowo zakłada się powstanie miejsca spotkań społeczności – „**światlicy-podwórka**“ **Golic** w jednym z budynków gospodarskich o szczególnej wartości architektonicznej np. dawnej gospodzie Schulza.

Funkcja społeczno-kulturalna może być połączona z innymi funkcjami komercyjnymi, które umożliwią finansowanie przedsięwzięcia.

Zdj. przykład wykorzystania wielofunkcyjnego „podwórka” w połączeniu funkcji kulturalnej i komercyjnej – Niemcy

Konieczne jest sprawdzenie możliwości wykorzystania gminnej nieruchomości położonej przy ulicy Jasnej oraz na rogu Słubickiej i Lipowej będących we własności Gminy na potrzeby społeczności wiejskiej Golic. Podobnie nieruchomość gminna zlokalizowana w części środkowej placu ulic Zielonej i Słonecznej wykorzystywana aktualnie przez RSP Golice może potencjalnie pełnić taką funkcję.

Ewentualnie należy rozpatrzyć możliwość wykupienia działki z budynkiem – pustostanem w chwili obecnej, na przeciwko kościoła lub innej lokalizacji w centrum wsi i o szczególnych wartościach architektonicznych.

Kolejnym tematem jest sport i potrzeba boiska wielofunkcyjnego we wsi. Przy czym lokalizacja na skraju wsi wymaga odpowiedniej „ramy” dla obiektu pozwalającej mu na wtopienie się w otaczający krajobraz.

6.1.3 Komunikacja

Trasa przelotowa Słubice-Szczecin przebiegająca przez miejscowość Golice dominuje w silnym stopniu życie wsi i stanowi poważne zagrożenie zarówno pod względem bezpieczeństwa, jak i efektu podziału przestrzennego wsi na dwie części. Z tego powodu należy wspierać inicjatywę budowania obwodnicy dla miejscowości Golice.

Pas przejścia pieszego jest ściśle do tego przeznaczonym wąskim chodnikiem bez marginesu w postaci wolnego pasa zieleni lub miejsc parkingowych wzdłuż trasy odsuwających bezpośredni ruch od pieszych.

Tak wąskie przejście jest niezwykle niebezpieczne dla mieszkańców wsi biorąc w szczególności pod uwagę liczbę i wielkość przejeżdżających samochodów.

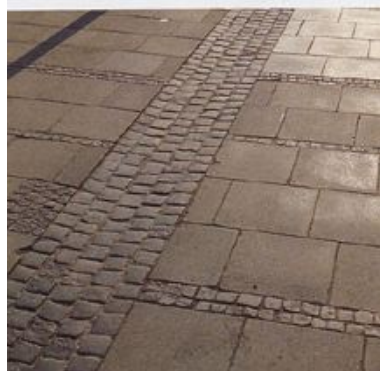
Tym bardziej wydaje się uzasadniona budowa obwodnicy. Niezależnie od dyskusji i ew. procesu decyzyjnego co do obwodnicy konieczna jest poprawa warunków komunikacji wewnątrz wsi przez wprowadzenie działań dla zmniejszenia prędkości pojazdów.

W tym celu należy wykorzystać nakazy w postaci znaków ograniczenia prędkości oraz optyczne (za pomocą nasadzeń drzew) podziały wewnątrz wzdłuż ulicy Słubickiej następujących po sobie. Wprowadzenie radaru przyczyniłoby się w znaczny sposób do poprawy warunków we wsi.

Zdj. przykładowe - drogi przejazdowe przez miejscowość – asfaltowa z chodnikami w kamieniu naturalnym oraz droga wewnętrzna z kamienia naturalnego bez oddzielnych chodników - Niemcy

zdj. przykładowe – materiały czyniące drogę na wsi drogą wiejską

Istotne jest poprawienie materiałów wykorzystywanych do budowy nawierzchni na typowo wiejskie. Poniższe przykłady obrazują wykorzystanie materiałów w zależności od klasy drogi od drogi przejazdowej, do drogi lokalnej dojazdowej. Propozycje przedstawione są na załączniku graficznym – Plan Odnowy Miejscowości Golice.

Plansza 5 na kolejnej stronie przedstawia przebieg obwodnicy z wykorzystaniem już istniejącej drogi polnej po stronie wschodniej Golic.

Miejsca zaznaczone na czerwono są obszarem styku z trasą komunikacyjną i pełnią zarówno funkcje reprezentacji – wjazdu do wsi, jak i funkcje rozwoju przedsiębiorczości.

TU : PLANSZA 5

6.1.4 Mini ekonomia i poprawa warunków życia na wsi

Dla zainicjowania procesów odnowy pod względem **przedsiębiorczości** i wspomagania procesu ich powstawania we wsi w oparciu o istniejące wartości regionalne konieczne jest towarzyszące przez cały okres realizacji Planu Odnowy Miejscowości wspieranie mieszkańców w formie informacji i świadczenia pomocy technicznej przy pierwszych krokach rozpoczynających działalność gospodarczą.

W oparciu o założenia z niniejszego opracowania konieczne jest stworzenie programu rozwoju przedsiębiorczości we współudziale różnych branż specjalistycznych i samych mieszkańców Golic.

Jego celem jest aktywizacja mieszkańców i ułatwienie im podjęcia decyzji o rozpoczęciu działalności, a w szczególności określenie w sposób strategiczny i kontrolowany przebiegu tego procesu dla obszaru całej wsi i obejmującego jak największą liczbę mieszkańców.

Cykl warsztatów informujących na temat tworzenia przedsiębiorczości i produktów regionalnych odbył się w ramach programu LEADER w pierwszej jego fazie w roku 2005 oraz w latach kolejnych – 2006-2007. Wynikiem tych działań jest istniejąca baza dokumentów i doświadczeń.

Wśród specjalistów wspierających kolejny etap tworzenia przedsiębiorczości po szkoleniowym – etap bezpośredniej realizacji założeń LEADER-A we wsi Golice powinni się znaleźć specjaliści z zakresu:

- rozwoju regionalnego,
- ekonomii,
- pozyskiwania funduszy i kredytowania,
- product managementu (ze szczególnym uwzględnieniem produktu regionalnego),
- marketingu (ze szczególnym uwzględnieniem produktu regionalnego),
- wsparcia ze strony Urzędu Miejskiego w Słubicach,
- organizacji kultury i spraw społecznych,
- projektant główny organizujący i aktywizujący cały proces.

Możliwe jest stworzenie takiej grupy konsultantów świadczącej usługi dla kilku wsi równorzędnie (np. we współpracy z innymi Gminami LEADER-A). Dodatkowa wymiana doświadczeń i nawiązywanie kontaktów gospodarczych już w etapie konsultacji przynosi korzyści przedsiębiorcom od początków ich działania i umożliwia korzystanie z instrumentów proponowanych przez program LEADER.

Istotnym założeniem rozwoju miejscowości Golice są działania prowadzące do **wzrostu przedsiębiorczości** w oparciu o istniejące tam wartości. Są to: z jednej strony dobrze prosperująca rolnicza spółdzielnia produkcyjna, z drugiej strony wartości regionu w postaci lasów i wód.

Znana marka RSP Golice stanowi niezmiernie ważny aspekt w rozwoju wsi i potencjalnego wykorzystania jej do promowania **innych produktów regionalnych** z zakresu produktów spożywczych takich jak np. oparte o okoliczne lasy: suszone grzyby, miody, borówki do mięsa oraz w oparciu o wody w regionie (rzeka Odra i inne): np. wędzone ryby itd. mogących korzystać z wyrobionego znaku produktów spożywczych z Golic.

Zdj. przykład mini-gastronomii serwującej tylko wędzone ryby w połączeniu ze sprzedażą wędzonych ryb i wina – Brandenburgia

Połączenie tych dwóch podstaw przedsiębiorczości pozwoli na wykreowanie produktów regionalnych.

Istotne jest zaznaczenie, że takiego rodzaju działalność stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie z programu LEADER zakładającego właśnie rozwój produktów w oparciu o walory regionu.

Inwestycja w elektrownie wiatrowe dodatkowo umacnia obraz wsi jako mocnej w dziedzinie przedsiębiorczości.

Pozytywnym aspektem byłoby zachowanie warunków czystości ekologicznej produkcji spółdzielni.

Położenie Golic przy trasach komunikacyjnych ponadregionalnych i w pobliżu tras międzynarodowych pozwala przewidzieć ponadregionalny rozwój przedsiębiorczości wsi. Położenie miejscowości w regionie LEADER-a umożliwia wejście programu w wewnętrzne procesy wymiany doświadczenia i współpracy (np. z zakresu pozyskiwania funduszy, współpracy w sprzedaży produktów itd.).

Do założeń poprawy warunków życia na wsi należy umożliwienie korzystania z **usług** niedostępnych w miejscowości przynajmniej w ograniczonym zakresie czasowym.

zdjęcie przykładowe – ogródek kawiarniany we wsi – Tyrol

Są to np. punkt lekarski, punkt pocztowy, fryzjer, opieka nad dzieckiem itd.

Wprowadzenie powyższych usług możliwe jest w oparciu o istniejącą infrastrukturę na wsi i tak punkt pocztowy mógłby funkcjonować w wyodrębnionej części np. sklepu lub istniejącego barku. Punkt lekarski (np. 1-2 razy w tygodniu w godzinach popołudniowych) dzieliłby pomieszczenia z prywatnym mini-klubem dla dwulatków mieszczącym się w wynajętym pomieszczeniu. Na podobnych warunkach jest możliwe we wsi Golice funkcjonowanie wszelkich innych usług połączonych.

Wprowadzanie łączne usług jest od dłuższego czasu już praktykowane w innych regionach europejskich LEADER-a i w początkowym okresie natrafiało na opory wynikające z nieznanej formy. Z tego powodu konieczne jest prowadzenie takich procesów w oparciu o pomoc ze strony urzędu i konsultantów mających doświadczenie w tym zakresie.

Możliwe jest w celu wprowadzenia w.w rodzaju inicjatyw połączenie ich z innymi działaniami komercyjnymi (kawiarenka weekendowa, kawiarenka internetowa, klub wędkarski prowadzący działalność gospodarczą, itd.) oraz z funkcją społeczną – miejscem spotkań i kultury w Golicach.

Utworzenie „podwórka Golic” z wybranej i możliwej do wykorzystania zagrody na cele **miejsca kultury** społeczności wsi ew. z funkcją komercyjną adekwatną do charakteru wsi i celów rewitalizacji prowadzone przez mieszkańców Golic, daje możliwość wykorzystania obiektu przez wiele podmiotów w innych warunkach „nieopłacalnych” pod względem ekonomicznym.

Dla takiego rozwoju miejscowości konieczna jest interwencja ze strony administracji lokalnej udostępniającej lub zakupującej odpowiednią nieruchomość. Jej utrzymanie finansowałoby się, przynajmniej w części, z wpływów obiektów komercyjnych. Remont mógłby być częściowo przeprowadzony przez lokalną społeczność i ew. przy pomocy finansowej spółdzielni, dodatkowo konieczne jest dofinansowanie z zewnątrz.

Atutem jest fakt, że na powyższe działania istnieją możliwości pozyskania funduszy europejskich.

Należy jednak zaznaczyć, że Odnowa Miejscowości jest procesem, który inicjują mieszkańcy, również w postaci własnego wkładu pracy i środków finansowych z różnych źródeł wspólnie doprowadzają własną wieś do lepszego stanu strukturalnego i poprawy jej wyglądu.

zdj. przykładowe – procesy Odnowy Miejscowości są inicjowane i popierane przez mieszkańców – również w formie wkładu pracy własnej - prace nasadzeniowe i przy remoncie muru

Zdj. przykład funkcjonowania jednej zagrody z kilkoma połączonymi funkcjami: sprzedaży roślin do ogrodu, zakładu garncarskiego i jego produktów, sklepu z nabiałem ekologicznym, kawiarni, galerii biżuterii oraz teatru lokalnej grupy amatorskiej w stodołę – Niemcy

Na Planie Odnowy Miejscowości Golice zaznaczone są gminne nieruchomości, jako potencjalne miejsca takiego „podwórka”. Konieczne jest przeprowadzenie rozpoznania w możliwościach ich wykorzystania w dalszym etapie prac.

Istotnym celem jest zachowanie, pielęgnacja i wykorzystanie wartościowej architektury. Dla nowego wykorzystania tych obiektów często złożonych z kilku budynków nie konieczne jest poniesienie od razu olbrzymich kosztów remontowych. Urok tych obiektów polega właśnie na ich starości i nie do końca perfekcyjnym wyglądzie. Istotne jest wykorzystywanie tej substancji dla nowych funkcji. W ten sposób można uratować wartościowe obiekty i zachować wiejski charakter wsi.

W proponowanym projekcie „Wspomaganie procesu powstawania przedsiębiorczości we wsi” istnieje możliwość przeprowadzenia koniecznych ustaleń dotyczących nadawania nowej funkcji obiektom architektonicznym o wyjątkowej wartości. Podobnie wykorzystanie przestrzeni otwartej ma możliwość zostać poddane analizie pod względem wykorzystania ich dla przedsiębiorczości.

Poniżej przedstawione są przykłady takich nie do końca odremontowanych obiektów, które wspaniale prosperują jako nostalgiczne obiekty wiejskie. Przykład oberży wiejskiej pochodzi z małej wsi w pobliżu Berlina.

zdjęcie przykładowe – budynki folwarczne przekształcone na starą karczmę

zdjęcie przykładowe – budynek stajni przekształcony na sklep z antykami, kawiarnię i sprzedaż domowej roboty marmelady - Niemcy

zdj. przykładowe – chochoły – dekoracja sklepu z meblami i stolarni - Piaseczno pod Warszawą

Plansza PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GOLICE zawierająca wszystkie powyższe założenia i propozycje zmian w strukturze przestrzennej przedstawiona jest na kolejnej stronie.